

Vergaderjaar 2025–2026

25 883

Arbeidsomstandigheden

Nr. 548

BRIEF VAN DE MINISTER VAN WERK EN PARTICIPATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 mei 2026

Werk vormt een belangrijk onderdeel in het leven van mensen. Het zorgt voor inkomen, zingeving en deelname aan de samenleving. Werk moet gezond en veilig zijn. Werkgevers zijn verantwoordelijk voor goede arbeidsomstandigheden. De werkgever brengt alle arbeidsrisico's in kaart met de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E). In het bijbehorende plan van aanpak staan alle maatregelen om de risico's te beheersen. De RI&E is een wettelijk verplicht instrument voor alle werkgevers en komt voort uit de EU Kaderrichtlijn 89/391. Een werkgever stelt de RI&E samen met werkenden op en werknemers zijn verplicht om de werkzaamheden uit te voeren volgens de door de werkgever voorgeschreven maatregelen. De werkgever evalueert en actualiseert de RI&E regelmatig samen met werknemers.

Met name het mkb ervaart de RI&E-verplichting als kostbaar en ingewikkeld. De naleving van de RI&E in het mkb is lager dan bij grotere organisaties¹, terwijl het aantal ongevallen door werk in het kleinbedrijf relatief groot is.² De algemene kwaliteit van de RI&E wordt in 70 procent van de gevallen als voldoende of goed beoordeeld. 91 procent van de medewerkers is werkzaam bij een bedrijf met een RI&E.³ Ondanks de recente nalevingsstijging van 50 naar 68 procent is er dus nog werk te doen.

Mijn ambtsvoorganger heeft in het commissiedebat Gezond en Veilig Werken van 11 juni 2025 uw Kamer toegezegd een werkgroep samen te stellen met de sociale partners en de Nederlandse Arbeidsinspectie. Het

¹ Arbo in Bedrijf 2022–2023

² Zie Monitor arbeidsongevallen 2024 | Nederlandse Arbeidsinspectie | Net als in eerdere jaren werken werknemers die slachtoffer worden van een arbeidsongeval relatief vaak bij kleine bedrijven. Omgerekend per 100.000 banen, gaat het om 55 ongevallen bij kleine bedrijven, 37 ongevallen bij bedrijven met 10 tot 100 werknemers, en 7 ongevallen bij bedrijven met 100 of meer werknemers.

³ Arbo in Bedrijf 2024–2025

doel van de werkgroep was het inventariseren van de belangrijkste RI&E-knelpunten voor het mkb en te komen tot gedragen oplossingen. Dit alles om de naleving te laten stijgen, zonder afbreuk te doen aan het beschermingsniveau van werkenden.

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de uitkomsten van deze werkgroep. Hiermee geef ik ook invulling aan de moties van de leden Flach en Kisteman.⁴

Samenstelling en werkwijze

De Werkgroep RI&E stond onder leiding van een externe voorzitter en was actief van september 2025 tot en met januari 2026. De werkgroep bestond uit een afvaardiging van de werkgevers (VNO-NCW, MKB-Nederland, AWWN), werknemers (FNV, CNV, VCP), het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Alle partijen hebben knelpunten benoemd. Vervolgens zijn de belangrijkste knelpunten uitgediept. Daarna heeft de werkgroep afspraken gemaakt over het oplossen van deze knelpunten. Per knelpunt is aangegeven wat de oplossingsrichting is en wie hierin het voortouw neemt.

De geïdentificeerde knelpunten zijn:

1. misverstanden over de interpretatie en toepassing van het *certificatieschema Arbokerndeskundigen* dat sinds 1 juli 2022 van kracht is;
2. stillegging van de erkenningsprocedure van branche-RI&E's door de werkgevers omdat zij problemen ervaren met het vernieuwde certificatieschema;
3. onvoldoende kwaliteit van branche-RI&E's en de daarop gebaseerde bedrijfsspecifieke RI&E's.

Knelpunt 1: Misverstanden over de interpretatie en toepassing van het *certificatieschema Arbokerndeskundigen*.

Arbokerndeskundigen certificeren zich op grond van kennis en vaardigheden. Zij toetsen RI&E's aan de wettelijke eisen en adviseren de werkgever daarover. De eisen aan kennis en vaardigheden van arbokerndeskundigen staan in het certificatieschema dat in 2022 wijzigde.⁵ In de praktijk gebruiken de kerndeskundigen de eisen die het schema aan hun deskundigheid stelt soms ook als norm om volledigheid en betrouwbaarheid van de RI&E te toetsen. Daar is dit schema echter niet voor bedoeld.

Door dit oneigenlijke gebruik van het certificatieschema ervaren werkgevers de eisen bij het opstellen en toetsen van een RI&E als strenger. In de praktijk ervaren werkgevers daardoor regeldruk, omdat de arbokerndeskundige hun RI&E afkeurt als deze niet aan de eisen van het certificatieschema voldoet. Ter illustratie: sommige arbokerndeskundigen verwachten dat een werkgever een verzuimanalyse maakt. Dit is echter op basis van de Arbowet niet verplicht. Wel moet de werkgever de oorzaken van werkgerelateerd verzuim opnemen in de RI&E. De wettelijke eisen aan de RI&E zijn al jaren ongewijzigd. Ze komen voort uit de eerdergenoemde Europese kaderrichtlijn van 12 juni 1989 (89/391/EEG) en de daarop gebaseerde bijzondere EU-richtlijnen.

Oplossingsrichtingen en vervolg:

1. Communicatie: in het voorjaar van 2026 schrijft SZW in afstemming met de NLA, de beroepsverenigingen van de arbokerndeskundigen en

⁴ Kamerstuk 25 883, nrs. 508, 506, 536, Kamerstuk 36 800 XV, nr. 76, Kamerstuk 36 684, nr. 9.

⁵ Staatscourant 2024, 39674 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen

Hobson SKO als schemabeheerder, een brief aan alle gecertificeerde arbokerndeskundigen en gecertificeerde arbodiensten. In de brief staat dat het certificatieschema niet gebruikt kan worden als toetsingskader voor het toetsen van de RI&E.

2. Certificatieschema: SZW heeft schemabeheerder Hobson SKO verzocht het certificatieschema aan te passen om duidelijk te maken dat het certificatieschema eisen bevat over de vakdeskundigheid van de arbokerndeskundigen. Hobson SKO past de tekst van het certificatieschema aan zodat van oneigenlijk gebruik geen sprake meer kan zijn. Vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers zijn in de gelegenheid deel te nemen aan het overleg hierover in het college van deskundigen dat verantwoordelijk is voor de inhoud van het certificatieschema.

Knelpunt 2: Stillegging van de erkenningsprocedure van branche-RI&E's

Bij gebruik van een erkende branche-RI&E hoeft een werkgever met 25 of minder medewerkers zijn afgeleide bedrijfsspecifieke RI&E niet te toetsen. Dit noemen we de toetsingsvrijstelling. Dit bespaart werkgevers kosten en tijd en vermindert de regeldruk.

De branche-RI&E is een zelfreguleringsinstrument van sociale partners. Om in aanmerking te komen voor erkenning van een branche-RI&E moet deze aan een aantal criteria voldoen. De criteria staan in een checklist die is opgesteld door de werkgevers- en werknemersorganisaties om de kwaliteit van branche-RI&E-instrumenten te borgen. De eerste fase bestaat uit het opstellen of updaten van een branche-RI&E-instrument met betrokkenheid van cao-partijen op brancheniveau. Gelet op de verschillende soorten risico's die in een branche-RI&E worden beschreven, wordt de branche-RI&E door de betrokken sectorale organisaties van werkgevers en werknemers ter inhoudelijke toetsing voorgelegd aan de daarvoor benodigde en gecertificeerde arbokerndeskundigen. De brancheorganisatie vraagt vervolgens erkenning aan bij het Steunpunt RI&E. De check van het Steunpunt gaat over de procedure.

De afgelopen jaren zijn geen nieuwe branche-RI&E's meer erkend. Uit onvrede met het aangepaste certificatieschema legden de werkgeversorganisaties de procedure drie jaar geleden stil.

Oplossingsrichtingen en vervolg:

1. De sociale partners starten de nieuwe erkenningsprocedure op, updaten deze en communiceren hierover aan hun achterban.
2. De sociale partners passen de eisen uit de nieuwe procedure toe op de bestaande checklist.

De eisen om erkenning van de branche-RI&E te verkrijgen, zijn op enkele punten anders dan in de oude procedure. Zo is de alternatieve procedure voor branches zonder cao vervallen. Zolang er in een branche géén cao-partijen actief zijn, kan ook geen branche-RI&E-instrument worden erkend. Enkele branches verliezen hierdoor hun eerder verkregen erkenning en daarmee de toetsingsvrijstelling. Als vervolgstap brengen de leden van de werkgroep in kaart hoe groot de groep is die nu buiten de boot valt.

Alle bij de werkgroep betrokken partijen informeren de branches zodra het weer mogelijk is om via de erkenningsprocedure branche-RI&E's aan te melden. Het Steunpunt RI&E helpt alle bij de werkgroep betrokken partijen branches te benaderen die eerder gebruik hebben gemaakt van de erkenning.

Knelpunt 3: Onvoldoende kwaliteit van branche-RI&E's en de daarop gebaseerde RI&E's

Sommige bedrijfsspecifieke RI&E's, afgeleid van een branche-RI&E, zijn van onvoldoende kwaliteit. De NLA geeft dan aan dat deze niet aan de wettelijke eisen voldoen. Mogelijke oorzaken hiervan zijn: de branche-RI&E is van onvoldoende kwaliteit of de werkgever heeft de op de branche-RI&E gebaseerde bedrijfsspecifieke RI&E niet goed aangepast aan de specifieke kenmerken van zijn bedrijf.

Momenteel toetst ten minste één arbokerndeskundige die in het bezit is van een certificaat als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid de branche-RI&E. Zeker voor een gehele branche is er vaak sprake van een breed scala aan arbeidsrisico's. Werkgevers en werknemersvertegenwoordigers zijn het erover eens dat voor de beoordeling van de branche-RI&E meestal meerdere arbokerndisciplines nodig zijn.

Ook zijn er instrumenten in omloop die verouderd zijn. In de Voortgangsbrief Arbovisie⁶ heeft mijn ambtsvoorganger toegezegd te werken aan kwaliteitsverbetering van deze branche-instrumenten.

Oplossingsrichting en vervolg:

1. Afgevaardigden van de werkgroep maken gezamenlijk de inhoudelijke elementen voor een kwalitatief goede branche-RI&E duidelijk. De leden van de werkgroep gaan na wat er nu al beschikbaar is en of hier aanpassingen wenselijk zijn. Het OiRA-instrument⁷ vormt een potentieel startpunt voor een toetsingskader. Veel EU-lidstaten gebruiken dit instrument en dit draagt daarmee bij aan een «level playing field».
2. De arbokerndeskundigen adviseren over en beoordelen de risico's waar zij gecertificeerd voor zijn indien deze voorkomen in de branche.

Aanvullende knelpunten van de werkgevers

Over bovengenoemde knelpunten en oplossingen bestaat overeenstemming bij alle leden van de werkgroep. Daarmee is het traject in de werkgroep afgerond.

De werkgeversvertegenwoordigers voegden hier nog twee verzoeken aan toe. Daarover is tussen sociale partners nog geen overeenstemming. Het verdere gesprek hierover vindt plaats in de Werkgroep Arbo en Vitaliteit (WAV) van de Stichting van de Arbeid, langs de lijnen van het SER-advies over de Arbovisie 2040. Hierin hebben sociale partners aanbevolen het instrument RI&E te evalueren en aan te passen, indien nodig, zonder afbreuk te doen aan het beschermingsniveau van werkenden.

Onderwerp 1: ontwikkeling van een (erkende) kantoren RI&E

Werkgevers wensen verder te verkennen of een kantoren RI&E ontwikkeld zou kunnen worden. Zij werken hun voorstel uit en praten hierover door binnen de Stichting van de Arbeid.

Bij de begrotingsbehandeling is over dit zelfde thema een motie aangenomen van de leden Flach en Kisteman.⁸ Aangezien de branche-RI&E

⁶ 2025-0000117682

⁷ OiRA biedt micro- en kleine organisaties de nodige middelen en knowhow om hun risico's zelf te beoordelen. De OiRA-tools zijn gratis online beschikbaar, gemakkelijk toegankelijk en gebruiksvriendelijk.

⁸ Motie 36 800 XV, nr. 76

zelfregulering is zal SZW de sociale partners vragen hierover onderling in gesprek te gaan. SZW is bereid hierover constructief mee te denken.

Onderwerp 2: verhoging van de grens voor toetsingsvrijstelling naar 50 medewerkers

Over de wenselijkheid en (on)mogelijkheden van dit voorstel zal binnen de Stichting van de Arbeid verder worden gesproken. SZW zal voorafgaand aan deze bespreking een nadere verkenning uitvoeren die ingebracht zal worden ten behoeve van dit overleg. SZW levert in het najaar van 2026 informatie hierover aan.

Momenteel onderzoekt TNO of andere EU-landen lastenluwe alternatieven gebruiken voor het mkb. Begin volgend jaar informeer ik de Kamer over de uitkomsten van dit onderzoek. Eerder is vanuit het perspectief van de kleine ondernemer de webapplicatie Route naar RIE ontwikkeld, een toegankelijke online tool om een eigen RI&E op te stellen. SZW werkt ook breder mogelijkheden uit om de beleefde regeldruk op het gebied van gezond en veilig werken te verminderen.⁹ Deze inzet gaat onverminderd door.

De Minister van Werk en Participatie,
A.A. Aartsen

⁹ Kamerbrief verminderen regeldruk arboregels | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl